

SĂPTĂMÂNA PATIMILOR

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

**DENIA
SFINTEI ȘI MARII SÂMBETE
DENIA PROHODULUI**

Cu câțiva ani în urmă am avut privilegiul ca, împreună cu un grup de pelerini, să ajung la Maaloula, în Siria, singura localitate în care se mai vorbea limba aramaică (limba maternă a lui Iisus). Într-o biserică ortodoxă creștină am fost întâmpinați de buni creștini care ne-au vorbit și ne-au cântat în aramaică „Tatăl nostru”.

Nu mică mi-a fost mirarea când, rugându-i să ne cânte ceva din cântările bisericești în limba aramaică, aceștia ne-au cântat Prohodul.

De unde ne venea mirarea?

Prohodul, cântat în limba aramaică, era identic cu cel pe care îl cântăm noi la Denia Prohodului. Atunci m-am gândit că cel care a compus Prohodul pe care îl cântăm noi a fost Sfântul Ioan Damaschinul.

Textul Prohodului este împărțit în trei stări. Este o cântare de îngropare în cuprinsul căreia transpare bucuria Învierii. Prohodul a fost tipărit pentru prima dată în țara noastră la 6 februarie 1836 de către ieromonahul Macarie, prin purtarea de grijă a episcopului Chesarie al Buzăului. A fost retipărit în alte ediții de către Anton Pann, însă prima ediție rămâne normativă până astăzi.

La acest Prohod noi plângem, și e normal să fie așa, dar plângem cu nădejdea Învierii. Nu întâmplător Sfinții Părinți au rânduit să adauge Binecuvântările Învierii la cântarea Prohodului.

După Doxologie, are loc scoaterea Sfântului Epitaf, amintindu-ne de ridicarea Mântuitorului de pe Cruce de către Iosif din Arimateea și așezarea Lui în mormânt, trupul Său fiind uns cu miresme și înfășurat în giulgiu.

Epitaful pe care îl poartă preoții, ajutați de credincioși, reprezintă trupul și sicriul Mântuitorului. Cu el se înconjoară biserica, semn al petrecerii Domnului la mormânt. După procesiune, toți credincioșii prezenți trec pe sub Sfântul Epitaf. Apoi Sfântul Epitaf este așezat pe Sfânta Masă, unde va sta până la sărbătoarea Înălțării Domnului la Cer.

**ÎN MORMÂNT, VIAȚĂ,
PUS AI FOST, HRISTOASE...**

Potrivit Sinaxarului de la Denia Prohodului prăznuim îngroparea Mântuitorului și pogorârea Sa la iad.

Trupul lui Hristos este așezat în mormânt, iar sufletul Mântuitorului coboară la iad, de unde ridică pe toți cei care L-au așteptat cu credință și nădejde.

Cântările din această seară ne spun că Hristos era prezent cu tâlharul în Rai și pe tronul cel ceresc împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt. Aceste adevăruri sunt cuprinse într-o rugăciune pe care o rostim când cădim Sfânta Masă, care este simbolul mormântului Mântuitorului: „În mormânt cu trupul, în iad cu Sufletul, ca un Dumnezeu, în Rai cu tâlharul și pe tron împreună cu Tatăl și cu Duhul ai fost, toate umplându-le, Acela ce ești necuprins.”

Această procesiune cu Sfântul Epitaf în afara bisericii are menirea de a ne descoperi că moartea Sa are în vedere întreaga umanitate, nu doar pe creștini.

Revenind la pelerinajul nostru din Siria, se cuvine să amintim că la întoarcerea spre țară am vizitat Sfânta Mănăstire dedicată Sfintei Întâia Muceniță Tecla, cea întocmai

cu Apostolii, unde maicile ne-au primit cu dragoste. Peste ani am căutat să reiau legătura cu aceste măicuțe. Povestea lor și a localității Maaloula este tristă. În anul 2013 Maaloula a fost prima localitate creștină din Siria devastată de către așa-zisa Armată Siriană Liberă și a reprezentat, astfel, redeschiderea răniilor din coasta Mântuitorului Hristos. Deși satul a rămas pustiu, o mână de maici ortodoxe s-au așezat împotriva furtunii și nu și-au părăsit mănăstirea. În timp ce majoritatea creștinilor s-au refugiat, doar maicile de la „Sfânta Tecla”, suflete curajoase, nu și-au părăsit biserica și pe ocrotitoarea lor. Au preferat să rămână într-un sat fără locuitori, fără forțe de ordine, fără electricitate și fără mijloace de comunicare, doar cu Sfânta Tecla, prima muceniță creștină. Au rezistat în aceste condiții aproape patru luni, până când, pe 9 decembrie 2013, mănăstirea a fost devastată, iar stareța și 11 maici, din cele 40 care erau aici, au fost răpite. Au fost eliberate în martie 2014, iar mănăstirea Sfânta Tecla a fost deschisă pentru credincioși după eliberarea localității, în anul 2018. ❀

Părintele Dinu

ASTĂZI S-A SPÂNZURAT PE LEMN CEL CE A SPÂNZURAT PĂMÂNTUL PE APE

În întreaga această ultimă săptămână a Postului Mare, creștinii ortodocși au retrăit duhovnicește ultimele zile din viața pământească a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, a Pătimirilor și suferințelor Sale. Astăzi, în fiecare lăcaș de cult se actualizează liturgic, într-o dramatică tensiune duhovnicească, momentul Răstignirii Lui și drumul Său spre adâncul mormântului de unde ni se va deschide nouă bucuria Paștelui veșniciei. Cu Denia din această seară trecem în Sfânta și Marea Sâmbătă.

Astăzi este ziua în care Hristos a fost răstignit și a murit pe cruce pentru răscumpărarea neamului omenesc de sub jugul păcatului strămoșesc. Ultima vineri din Postul Mare este numită și Vinerea Neagră, Vinerea Seacă sau Vinerea Mare

Domnul a fost răstignit în ziua a șasea a săptămânii, adică Vineri, pentru motivul că la creație omul a fost făcut în ziua a șasea. A fost răstignit în ceasul al șaselea din zi, pentru că în acest ceas, după cum se spune, și Adam și-a întins mâinile și a luat fructul din pomul oprit și a murit. Pentru aceasta trebuia să fie recreat omul în același ceas în care a fost zdrobit. A fost răstignit în grădină, pentru că și Adam a călcat porunca în grădina raiului. Băutura amară pe care a gustat-o Hristos preînchipuia gustarea lui Adam.

Loviturile cu palmele arătau slobozirea noastră. Scurperea și purtarea necinstită cu El arătau cinstirea noastră. Cununa cu spini, îndepărtarea blestemului, hlamida de purpură, îmbrăcămintea împărătească, în locul hainelor de piele. Piroanele, desăvârșita nemișcare a păcatului nostru. Crucea, pomul cel din rai. Coasta împunsă preînchipuia coasta lui Adam din care a fost făcută Eva, prin care a venit călcarea poruncii. Apa din coastă este icoana botezului. Sângele și trestia ne arată că Hristos ne-a dăruit, scriind cu litere roșii, vechea patrie.

Se spune că în locul în care a fost răstignit Hristos, se afla căpățâna lui Adam. Locul în care a fost răstignit Domnul se numește locul Căpățânii. Pe vremea potopului, căpățâna lui Adam a fost scoasă afară din pământ și colinda de colo-colo. Nu era o vedenie prea plăcută pentru cei care o priveau. Solomon, din respect pentru strămoș, împreună cu toată oastea, a acoperit-o cu foarte multe pietre. De asta a și fost numit de atunci locul acela „pardosit cu pietre”. Unii sfinți spun, pe temeiul predaniei, că și Adam a fost îngropat acolo de un înger. Așadar, acolo unde era stârvul, acolo s-a așezat vulturul Hristos, veșnicul împărat. Noul Adam a tămăduit prin lemn

pe vechiul Adam, ce căzuse prin lemn.

Astăzi, în Sfânta și Marea Vineri, la slujba Vecerniei, preoții au scos Sfântul Epitaf în mijlocul Bisericii. Înainte de acest ritual liturgic au săvârșit Ceasurile Împărătești cu Paremiile care amintesc de jertfa Mântuitorului Iisus Hristos. Apoi au scos Sfântul Epitaf în mijlocul bisericii, pregătindu-se pentru Slujba Prohodului, la care, la ceas de seară, la apusul soarelui, participăm și noi.

Seara se săvârșește mai întâi slujba Utreniei de sâmbătă – Denia Sfintei și Marii Sâmbete, în care se cântă și Prohodul Domnului. Toți credincioșii îl cântă ca pe o tânguire și aducere aminte de acele clipe triste, când Fiul lui Dumnezeu a fost răstignit pe Cruce. Fiecare credincios aduce flori, pe care le așază pe Sfântul Epitaf, și se aprind lumânări. Icoana punerii Domnului în mormânt, sau Sfântul Epitaf, rămâne în biserică până la finalul slujbei de prohodire. Mai întâi este purtat de credincioși în procesiune solemnă în jurul lăcașului de cult. Se cântă „Sfinte Dumnezeule” și „Mergi la cer și te așază”.

La intrarea în biserică, fiecare credincios trece pe sub sfânta icoană, atingând-o cu creștetul capului. După aceasta, la finalul slujbei, Sfântul Epitaf este așezat în Sfântul Altar, pe Sfânta Masă, unde rămâne până la Praznicul Înălțării.

Sinaxarul ne amintește că Domnul a stat azi cu trupul în mormânt, iar cu sufletul Lui curat și dumnezeiesc S-a pogorât și în iad. Sufletul a fost despărțit prin moarte de trup și l-a dat în mâinile Tatălui. Tot Tatălui l-a dat și propriul Său sânge, fără să-I fie

cerut. Iar sângele Lui a fost preț de răscumpărare pentru noi. Sufletul Domnului n-a fost ținut în iad ca sufletele celorlalți sfinți.

A fost împreună cu tâlharul în rai; a fost și în iad, după cum s-a spus, împreună cu sufletul Lui îndumnezeit. Într-un chip mai presus de fire Hristos Dumnezeu necuprins era cu Tatăl, împărățind împreună cu Duhul. Era pretutindeni. Dumnezeirea n-a suferit nimic în mormânt, după cum n-a suferit nimic pe Cruce.

Sfântul Ioan Gură de Aur, vorbind despre Lumina lui Hristos care a strălucit în adâncul iadului, spune că aceasta a fost singura lumină care a pătruns vreodată acolo unde erau „vistierii întunecate, nevăzute”. Prin vistierii întunecate, Sfântul Ioan înțelege bogăția lui Dumnezeu, care era neamul omenesc furat până atunci de cel rău. Domnul se pogoară la iad pentru a lua „bogăția sa”, adică pe toți oamenii, începând cu Adam și Eva, și îi duce în camera cerească.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că Hristos a sfărâmat porțile de fier și de aramă ale iadului pentru ca acestea să nu mai închidă pe nimeni înăuntrul lor. Cu alte cuvinte, iadul nu a fost numai deschis, ci Hristos a sfărâmat orice putere a lui, ba, mai mult, Domnul leagă și puterea temnicerului, adică a diavolului, pentru a nu mai putea să prindă pe nimeni. Mântuirea oamenilor și biruirea diavolului s-au făcut după taina iconomiei lui Dumnezeu, după înțelepciunea Sa: „Piere-amăgitorul/ Scapă amăgitul, / Cu înțelepciunea-Ți, Doamne”. (Prohodul Domnului) ❀

LA SFÂNȚA LITURGHIE DIN NOAPTEA ÎNVIERII SĂ RĂSPUNDEM DOMNULUI LA CHEMAREA LA CINĂ

„De este cineva binecredincios și iubitor de Dumnezeu, să se bucure de acest praznic frumos și luminat. De este cineva slugă înțeleaptă, să intre, bucurându-se, întru bucuria Domnului său. De s-a ostenit cineva postind, să-și ia acum răsplata. De a lucrat cineva din ceasul cel dintâi, să-și primească astăzi plata cea dreaptă.”

“**D**e a venit cineva după ceasul al treilea, mulțumind să prăznuiască. De a ajuns cineva după ceasul al șaselea, să nu se îndoiască, nicidecum, căci cu nimic nu va fi păgubit. De a întârziat cineva până în ceasul al nouălea, să se apropie, nicidecum îndoindu-se.

De a ajuns cineva abia în ceasul al unsprezecelea, să nu se teamă din pricina întârzierii, căci darnic fiind Stăpânul, primește pe cel de pe urmă ca și pe cel dintâi, odihnește pe cel din al unsprezecelea ceas ca și pe cel ce a lucrat din ceasul dintâi.

Și pe cel de pe urmă miluiește, și pe cel dintâi mângâie. Și aceluia plătește, și acestuia dăruiește. Și faptele le primește. Și gândul îl ține în seamă, și lucrul îl prețuiește, și voința o laudă.

Pentru aceasta, intrați toți întru bucuria Domnului nostru. Și cei dintâi, și cei de al doilea, luați plata. Bogații și săracii împreună bucurați-vă. Cei ce v-ați înfrânat și cei leneși, cinstiți ziua. Cei ce ați postit și cei ce n-ați postit, veseliți-vă astăzi. Masa este plină, ospătați-vă toți!

Vișelul este mult, nimeni să nu iasă flămând. Gustați toți din ospățul credinței. Împărtășiți-vă toți din bogăția bunătății.

Să nu se plângă nimeni de lipsă, că s-a arătat Împărăția cea de obște. Nimeni să nu se tânguiască pentru păcate, că din mormânt iertare a răsarit. Nimeni să nu se teamă de moarte, că ne-a izbăvit pe noi moartea Mântuitorului. A stins-o pe ea Cel ce a fost ținut de ea.

Prădat-a iadul Cel ce S-a pogorât în iad, umplutu-l-a de amărăciune, fiindcă a gustat din trupul Lui. Și aceasta mai înainte înțelegând-o Isaia, a strigat: Iadul, zice, s-a amărât, întâmpinându-Te pe Tine jos: amărātu-s-a că s-a stricat. S-a amărât, că a fost batjocorit. S-a amărât, că a fost omorât. S-a amărât, că a fost surpat. S-a amărât, că a fost legat.

A primit un trup și de Dumnezeu a fost lovit. A primit pământ și s-a întâlnit cu cerul. A primit ceea ce vedea și a căzut prin ceea ce nu vedea. Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, iadule, biruința?

Înviat-a Hristos și tu ai fost nimicit. Sculatu-S-a Hristos și au căzut diavoli. Înviat-a Hristos și se bucură îngerii. Înviat-a Hristos și viața stăpânește. Înviat-a Hristos și nici un mort nu este în groapă; că Hristos, sculându-Se din morți, începătură celor adormiți S-a făcut. Lui se cuvine slava și stăpânirea în vecii vecilor. Amin”.

Acest minunat text este Cuvântul de învățătură al Sfântului Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului, în sfânta zi a slăvitei și mântuitoarei Învierii a lui Hristos, Dumnezeuul nostru. Este citit după slujba Utreniei din noaptea de Înviere, adică după slujba Învierii, când puținii credincioși rămași participă la cea mai frumoasă și luminoasă Sfântă Liturghie din întreg anul bisericesc.

În fiecare an simt o bucurie imensă când aud aceste cuvinte, care sunt de fapt de chemare a TUTUROR creștinilor la sărbătoarea pascală, desăvârșită doar

în oficierea Sfintei Liturghii. Și fie că ne-am ostenit sau nu în acest post, suntem chemați să participăm cu toată ființa noastră la Marele Praznic Pascal, al nădejzii în învierea și mântuirea fiecăruia dintre noi.

Ne mai despart doar câteva zeci de ore până când cea mai mare sărbătoare a creștinătății va cuprinde bisericile, străzile, orașele, lumea și întreg universul. Nu întâmplător slujba Învierii, care este de fapt o Utrenie, se face nu în biserică, ci afară, sub cerul liber. Căci la ea participă întreg universul. Așa cum a luat parte întreaga creație atunci când Domnul și-a dat ultima suflare pe cruce, iar pământul s-a cutremurat și întuneric mare s-a făcut vreme de 3 ceasuri.

Momentele slujbei Învierii sunt momente cosmice. „Veniți de luați lumină!” ne cheamă preoții. Totul în jurul nostru este înălțător, de mare sărbătoare: preoții poartă veșminte luminoase, cântările sunt acum pline de bucurie, în mâini avem lumânări și în suflete candelile credinței aprinse, iar pe chipurile noastre înfloresc zâmbete largi, asemenea copiilor fericiți. Totul este lumină, bucurie și pace!

Vă adresăm o chemare specială tuturor, mai ales în aceste vremuri în care am înțeles ce înseamnă cu adevărat libertatea, cât de mult valorează credința, cât de vii și de puternici suntem când participăm la slujbele și Sfintele Taine ale Bisericii noastre.

Bucurați-vă de PACE, de SĂNĂȚATE și de CREDINȚA ORTODOXĂ bimilenară! Nu lipsiți de la Slujba

Învierii, dar nu vă grăbiți să părăsiți biserica în această noapte sfântă. Sfintele Paști nu sunt mâncare și băutură, ci adâncă bucurie și pace în Hristos, Cel care S-a jertfit pentru noi pe Cruce. Noi doar participăm la ospățul bucuriei Pascale. Nu vă grăbiți spre case; aici, în biserică, veți primi hrana veșnică și veți pregusta bucuria Împărăției cerești, redată nouă prin jertfa Mântuitorului.

Și iarăși vă îndemnăm pe cât mai mulți, care v-ați pregătit, să vă cuminecați în această noapte înălțătoare. Cât de

minunat este să încheiem Postul Mare unindu-ne cu Hristos cel Înviat în Sfânta Împărtășanie, în Liturgia din noaptea Sfintelor Paști! După o perioadă a postului deloc ușoară pentru cei mai mulți dintre noi, dar atât de frumoasă și dătătoare de puteri sufletești, este adesea greu să rezistăm trupește până la sfârșitul Sfintei Liturghii din noaptea Învierii. Dar dacă o vom face, bucuria și răsplata pe care o vom primi imediat este fără egal, iar noi vom dori să ne petrecem astfel toate sfintele nopți ale Învierii din restul vieții noastre! (M.B) ❖

Plângere deasupra Epitafului

❖ Iată, soarele s-a întunecat. Pământul s-a înfiorat și s-a cutremurat. S-a sfâșiat de sus și până jos catapeteasma templului, care despărțea Sfânta Sfintelor, fiindcă Domnul însuși ne-a deschis nouă intrarea în Sfânta Sfintelor – în cer, la Tronul Tatălui Său.

❖ Cutremuratu-s-a iadul, că s-au surpat puterea și stăpânirea lui. Despăcitu-s-au stâncile și s-au deschis mormintele cele săpate în ele, și trupurile sfinților adormiți s-au sculat, și au ieșit din morminte, și s-au arătat multora în Ierusalim, binevestind tuturor: „Săvârșitu-s-a”.

❖ Ce s-a săvârșit? S-a săvârșit lucrarea mântuirii neamului omenesc de stăpânirea diavolului, s-au împlinit vechile prorocii ale Vechiului Legământ.

❖ El a luat asupra-Și durerile noastre și cu suferințele noastre S-a împovărat – și noi îl socoteam pedepsit, bătut și chinuit de Dumnezeu. Dar El a fost străpuns pentru păcatele noastre și zdrobit pentru fărădelegile noastre. El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră și prin rănilor Lui noi toți ne-am vindecat. Toți umblam rătăciți ca niște oi, fiecare pe calea noastră, și Domnul a făcut să cadă asupra Lui fărădelegile noastre ale tuturor. Chinuit a fost, dar S-a supus și nu Și-a deschis gura Sa; ca un miel spre junghiere S-a adus și ca o oaie fără glas înaintea celor care o tund, așa nu Și-a deschis gura Sa. Întru smerenia Lui judecata Lui s-a ridicat, și neamul Lui cine îl va spune? Că s-a luat de pe pământ viața Lui! Pentru fărădelegile poporului meu a fost adus la moarte. Mormântul Lui a fost pus lângă cei fără de lege și cu cei făcători de rele, după moartea Lui, cu toate că n-a săvârșit nici o nedreptate și nici înșelăciune n-a fost în gura Lui (Is. 53, 4-9).

❖ Domnul nostru Iisus Hristos Și-a dat suspinul cel din urmă pe Crucea de pe Golgota odată cu acel cuvânt ce a

cutremurat întreaga lume: „Săvârșitu-s-a!”. A căzut pe piept capul încununat cu cunună de spini, împurpurat cu Sânge. Au venit cei de aproape ai Lui, a venit Maica Lui, au venit mironosițele, a venit Iosif cel din Arimateea și în adâncă jale, plini de lacrimi, au luat de pe Cruce Preacuratul Trup al învățătorului lor și au făcut deasupra lui plângere cu amar.

❖ Iată, și acum stă înaintea noastră,

închipt pe Sfântul Epitaf, Trupul mort al lui Iisus. Să facem, dar, și noi plângere pentru El – plângere pentru păcatele noastre, pentru care El S-a adus pe Sine de bunăvoie jertfă, răscumpărându-ne cu Preacuratul Său Sânge. Neajunsa înălțime a dragostei dumnezeiești ne-a arătat-o pe Cruce Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii – fiindcă așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică (In. 3, 16).

❖ Pe Cruce a răsărit Soarele Dreptății, Soarele dragostei, Care a luminat întreaga lume cu lumina Sa, cu lumina împreună-pătimirii dumnezeiești – și de la Acest Soare s-au aprins milioane de inimi, Care L-au îndrăgit pe Domnul Iisus Hristos. În inimile acestea au fost înscrise cu litere de foc cuvintele Lui: Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie (Mt. 16, 24).

❖ Domnul a luat cel dintâi Crucea, cea mai cumplită cruce, iar în urma Lui și-au luat pe umeri crucile, deși acestea sunt mai mici, nenumărații mucenici ai lui Hristos. În urma Lui și-au luat crucile o mulțime uriașă de oameni și, plecându-și lin capetele, au apucat pe calea lungă și spinoasă arătată de Hristos: calea către Tronul lui Dumnezeu, către împărăția Cerurilor. Iată că sunt deja două mii de ani de când în urma lui Hristos merg noi și noi oameni. Și pe această cale stau cruci, pe care sunt răstigniți mucenicii lui Hristos. ❖

Sfântul Luca al Crimeii

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 23 - 24 APRILIE 2022

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Sâmbătă 23.04	07 ⁰⁰ -10 ⁰⁰	Împărtășirea copiilor
	08 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Pregătirea Sfântului Paști / Curățenie în biserică
	23 ³⁰	Canonul Sâmbetei Mari
Duminică 24.04	00 ⁰⁰ -01 ⁰⁰	Slujba Învierii Domnului - Veniți de luați lumină!
	01 ⁰⁰ -03 ⁰⁰	Sfânta Liturghie
	12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Vecernia Paștilor – „A doua Înviere”

CONTRIBUȚIA ENORIAȘILOR PAROHIEI „ȘERBAN VODĂ” PENTRU ANUL 2022 ESTE DE 100 LEI